

[Justitsministeren]

de (landeveje) fra de nu gældende 90 km i timen til 80 km i timen samt en nedsættelse af færdselslovens nu gældende generelle hastighedsbegrænsning på 110 km i timen på motorveje til 100 km i timen. Forslaget indebærer, at færdselslovens generelle hastighedsbegrænsninger vil blive de samme som de grænser, der i medfør af loven om forsyningsmæssige foranstaltninger er fastsat af handelsministeren med virkning fra den 15. marts 1979.

Baggrunden for lovforslaget fremgår af de medfølgende bemærkninger.

I færdselsloven af 1976 blev der fastsat følgende permanente generelle hastighedsbegrænsninger: i tættere bebygget område: 60 km i timen; uden for tættere bebygget område: 90 km i timen og på motorveje: 110 km i timen. Disse grænser blev fastsat på grundlag af en forsøgsordning i 1974-75. Undersøgelser foretaget af Rådet for Trafiksikkerhedsforskning i forbindelse med den nævnte forsøgsordning viste, at hastighedsgrænserne på 60, 90 og 110 km i timen havde en afgørende betydning for den konstaterede nedgang i antallet af uheld og antallet af personskader.

Nedsættelsen af hastighedsgrænserne fra den 15. marts 1979, som er begrundet i energiforsyningsmæssige forhold, har endvidere givet mulighed for at foretage en vurdering af, om der ved en nedsættelse af de generelle hastighedsbegrænsninger i færdselsloven kan opnås en yderligere forbedring af færdselsikkerheden.

Færdselssikkerhedskommissionen har i sin 12. betænkning, der er afgivet den 31. oktober 1980, behandlet spørgsmålet om nedsættelse af færdselslovens generelle hastighedsbegrænsninger på veje uden for tættere bebygget område samt på motorveje. Kommissionens betænkning indeholder en vurdering af forskelligt statistisk materiale udarbejdet af rådet for trafiksikkerhedsforskning og vejdirektoratet angående virkningen af hastighedsnedsættelsen den 15. marts 1979. Kommissionens betænkning, der er sendt til retsudvalgets medlemmer, er nærmere omtalt i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg skal dog bemærke, at det nu foreliggende statistiske materiale klart taler for, at færdselslovens generelle hastighedsbegrænsninger nedsættes i overensstemmelse med nærværende forslag. Det fremgår således af betænkningen, at der ved målinger foretaget i perioden 15. marts

til 30. september 1979 sammenholdt med tilsvarende periode i 1978 er sket dels et fald i gennemsnitshastigheden og hastighedsspredningen, dels et fald i uheldstallet. Faldet i uheldstallet på landeveje i den nævnte periode er markant (15 pct.). Uheldstallet på motorveje for hele 1979 var 7 pct. lavere end uheldstallet i 1978. Sammenholdes uheldstallet på motorveje imidlertid med trafikarbejdet på motorveje, giver dette et fald i uheldsfrekvensen i 1979 på 10-15 pct. set i forhold til udviklingen, som den tegnede sig i de 2 forudgående år.

Færdselssikkerhedskommissionen fortsætter sine drøftelser vedrørende generelle hastighedsbegrænsninger i tættere bebygget område, på motortrafikveje samt for så vidt angår tunge køretøjer. Når kommissionen har afsluttet disse drøftelser, vil justitsministeriet tage stilling til, om der er grundlag for at ændre de gældende grænser.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Hagen Hagensen (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Varetægtsfængsling og beskikkelse af advokat for ofre for vold m. v.).

(Lovforslag nr. L 95).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til energiministeren:

Forespørgsel [om naturgasprojektet] af Annelise Gotfredsen (KF) m. fl.

(Forespørgsel nr. 16. Anmeldt 25/11 80).

Første næstformand (Enggaard):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forespørgsel til undervisningsministeren og finansministeren:*

Forespørgsel af Marianne Bentsen-Pedersen (SF) og Steen Folke (VS) m.fl.

»Hvad kan ministrene oplyse om de pædagogiske, sociale og finansielle konsekvenser af de planlagte nedskæringer på uddannelsesområdet, særlig på seminarier, universiteter og studenterkurser?«

(Forespørgsel nr. 15. Anmeldt 5/11 80. Fremme af forespørgslen vedtaget 11/11 80).

Forhandling

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Baggrunden for denne forespørgsel er, at de 4 forligspartier har vedtaget besparelser på 150 mill. kr. på uddannelsesområdet i 1981. Dette blev forelagt folketinget gennem en redegørelse fra finansministeriet. Derudover har folketinget ingen information fået. Det har derfor været nødvendigt for os at stille spørgsmål til ministeren i udvalget.

Alle disse besparelser er foretaget ad administrativ vej i ministeriet og har derfor ikke været drøftet i folketinget. Vi er godt klar over, at det har været drøftet med forligspartierne, men jeg vil gerne spørge forligspartierne, om de har været klar over de konsekvenser, som besparelserne vil få.

Hvad der ydermere kan undre, er, at organisationerne heller ikke på forhånd har været indkaldt til drøftelse af fordelingen af besparelserne. En sådan indkaldelse har først fundet sted efter ministeriets udfærdigelse af planerne, ligesom spareplanerne først nu på vores opfordring drøftes i folketinget. Da disse spareplaner er led i et forlig baseret på de 4 forligspartier, socialdemokratiet, centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti og de radikale, kan man naturligvis mene, at besparelserne er vedtaget på forhånd, men vi har alligevel i SF og VS ment, at det var rimeligt, at de kom frem til debat i folketinget.

Vi mener i øvrigt ikke, at alle konsekvenserne af besparelserne er klarlagt endnu. Det har været fremført, at en del af besparelserne er led i en langtidsplanlægning. Det virker højst besynderligt, at et forlig kan ændre finansloven for derefter at blive kaldt langtidsplanlægning. Der drives mange ord frem i denne debat, det kan hedde »langtidsplanlægning« eller det meget yndede ord »ny-

tænkning«. Næsten alt, der fremtræder negativt, bliver solgt som »nytænkning«, der er en udfordring til vores kreative sans. Vi er bange for, at dette tågesløv er med til at sløve den kreative sans, og beder derfor om, at debatten må få et sådant forløb, at vi bagefter kan føle en afklaring af disse spørgsmål.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Denne forespørgsel, som VS og SF har rettet til finansministeren og mig, giver mig lejlighed til at aflive nogle af de myter, der har dannet sig i spareforligets kølvand, og måske samtidig dæmme op for den usikkerhed, som udmøntningen af forligets resultater har medført rundt omkring på institutionerne.

Allerførst vil jeg dog gerne understrege, at de forslag, vi her taler om, ikke udelukkende er besparelsesforslag. De er i lige så høj grad et led i en omprioritering, foranlediget af ganske alvorlige forskydninger mellem de enkelte sektorer i uddannelsessystemet, forskydninger, som i disse år volder visse problemer for planlægningen.

Baggrunden for ønsket om begrænsninger på de områder, der er nævnt i forespørgslen, skal søges i to forhold.

For det første er det i en situation, hvor landet bliver fattigere, først og fremmest på grund af de stærkt stigende energipriser, nødvendigt at begrænse stigningen i de offentlige udgifter. Den videre udbygning af uddannelserne kan derfor ikke længere ske ved udelukkende at overføre ressourcer fra den private sektor. Disse ressourcer må enten hentes fra andre dele af den offentlige sektor, eller der må ske en omprioritering inden for selve uddannelsessystemet, således at uddannelser, der er voksende behov for, udbygges på bekostning af andre uddannelser, som behovet er mindre for.

De forestående besparelser er et led heri, og jeg skal blot erindre om den udbygning, der i disse år sker inden for ungdomsuddannelserne, hvor alene udbygningen af de erhvervsfaglige uddannelser i 1981 kræver yderligere 300 mill. kr., altså dobbelt så meget som det beløb, forespørgslen her drejer sig om. Det kan herudover nævnes, at dette uddannelsesområde i 1979 og 1980 fik tilført i alt 450 mill. kr.